

Lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025-2032

Maakuntahallitus 18.12.2023 § 170
282/15.01.02/2023

Valmistelija

aluesuunnittelupäällikkö Marko Tantt, 040 628 2788, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

Esittelijä: maakuntajohtaja Pentti Mäkinen

Etelä-Savon maakuntaliitto antaa valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025-2032 mukaisen lausunnon.

Päätös

Hyväksyttiin.

Marko Tantt esitteli asiaa ja poistui sen jälkeen kokouksesta klo 10.59.

Pekka Turunen ja Kari Kaiponen poistuivat kokouksesta klo 10.59.

Selostus

Väylävirasto pyytää sidosryhmien tietoihin ja näkökulmiin liittyen lausuntoja valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025–2032. Lausuntopyyntö ja Investointiohjelman luonnos löytyvät lausuntopalvelusta:

[Lausuntopyyntö](#)
[Investointiohjelma luonnos](#)

Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto on valmisteltu yhteistyössä muiden itäisen Suomen maakuntaliittojen, Etelä-Karjala, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo, kanssa.

Tausta

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman eli Liikenne 12 -suunnitelman toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfranhankkeet, ja sen talouskehysten määrittelee Liikenne 12 -suunnitelma. Vuosia 2025-2032 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehysten puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina?

6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Investointiohjelman lähtökohdat ja periaatteet

Investointiohjelmaa hyödynnetään mm. valtion talousarvioesitysten valmistelussa. Kehittämishankkeiden toteutuksesta päättää eduskunta, pienemmistä parantamishankkeista päättävät Väylävirasto ja alueelliset ELY-keskukset.

Liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa tuodaan esiin väyläverkkojen tarpeita ja toimintaympäristön muutoksia, jotka huomioidaan investointiohjelman valmistelussa. Polttoaineiden ja raaka-aineiden jyrkkä hinnannousu kasvattaa väylähankkeiden kustannuksia, mikä näkyy myös investointiohjelman hankkeiden kustannusarvioissa.

Liikenneverkon strateginen tilannekuva on tärkeä lähtökohta investointiohjelmalle. Siinä kuvataan ne väyläverkon tarpeet, joihin investointiohjelman tulee vastata. Strateginen tilannekuva sisältää kuitenkin enemmän tarpeita kuin mihin investointiohjelman rahoitustasolla ja ajanjaksolla voidaan vastata. Siksi myös tilannekuvan mukaisia hankkeita joudutaan priorisoimaan tehokkuuden ja vaikuttavuuden perusteella.

Investointiohjelman valmistelussa hyödynnetään myös suunnitteluohjelman kautta tuotettua tietoa hankkeista ja niiden vaikutuksista. Suunnitteluohjelmalla pyritään edistämään investointiohjelmaan valittujen hankkeiden suunnittelua päätöksentekovalmiuteen asti.

Investointiohjelma perustuu vaikutusten arvioinnin tuottamaan tietoon. Vaikutusten arvioinnilla on ohjelman valmistelussa kaksi tehtävää: hankkeiden priorisointi ja kokonaisvaikutusten arviointi. Arvioidut kokonaisvaikutukset kertovat sen, kuinka investointiohjelma kokonaisuudessaan toteuttaa Liikenne 12 -suunnitelmaa ja sen tavoitteita sekä liikenneverkon strategisessa tilannekuvassa tunnistettuja tarpeita.

Investointiohjelmassa esitetyt hankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiiluokkaan niiden vaikuttavuuden ja toteutusvalmiuden perustella. Vaikutuksiltaan parhaat toteutusvalmiit hankkeet ovat prioriteettiiluokassa 1. Muut (prioriteettiiluokkaan 1 kuulumattomat) toteutusvalmiit ja lähes toteutumiskylläiset (esim. tie- tai ratasuunnitelma valmistumassa) hankkeet ovat prioriteettiiluokassa 2. Vielä suunnittelua vaativat hankkeet ovat prioriteettiiluokassa 3.